

Toepassing van de vuistregel van één speelautomatenhal per 50.000 inwoners resulteert in een plausibel uitgangspunt dat één speelautomatenhal in Etten-Leur toereikend is. Uit een onderzoeksrapport dat namens het College van Toezicht op de Kansspelen is opgesteld (Regioplan,

november 2009) blijkt dat één speelautomatenhal de behoefte dekt van ca. 50.000 inwoners. Het betreft hier een gemiddelde waardoor er ook gemeentes zijn met meer of minder speelautomatenhallen. Alles beschouwende is één speelautomatenhal voldoende.

De onduidelijkheid die na de Raad debatteert van 1 november jl. ontstond over een kennelijk grotere toename van speelhallen in het land dan dat uw raad was voorgehouden is terug te voeren op het gebruik van 2 verschillende bronnen die elk andere aantallen vermelden. Zie document Wegwijzer speelautomaten 2021 (blz. 26) en jaarverslag, kansspelautoriteit 2020 1 (1).pdf (ads.net).

Het uitgangspunt blijft om één speelautomatenhal binnen onze gemeente toe te staan, hetgeen ook passend is uit het oogpunt van volksgezondheid (kansspelverslaving).

Schaarse vergunningen

De exploitatievergunning voor een speelautomatenhal heeft op basis van de huidige Speelautomatenhalverordening Etten-Leur 2016 een looptijd van onbepaalde duur.

Op grond van de Europese Dienstenrichtlijn en jurisprudentie van de Raad van State is de speelautomatenhalvergunning aan te merken als een schaarse vergunning. Een vergunning is schaars als het aantal aanvragers groter is dan het aantal beschikbare vergunningen. Een dergelijke vergunning kan niet (meer) voor onbepaalde tijd verleend worden, maar kent een einddatum om ook andere ondernemers een kans te geven. De Speelautomatenhalverordening wordt op dit onderdeel nu gewijzigd. Daarnaast zijn er ondergeschikte wijzigingen van technische of taalkundige aard.

Beoogd effect en evaluatie:

De Speelautomatenhalverordening is na vaststelling en inwerkingtreding weer rechtmatig.

Argumenten

1.1 De verordening in lijn brengen met de jurisprudentie over schaarse vergunningen

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat schaarse vergunningen slechts voor bepaalde tijd afgegeven mogen worden. Ook heeft zij bepaald dat er een transparante selectieprocedure dient plaats te vinden. Deze laatste zullen in de vorm van beleidsregels i.v.m. toedeling van de vergunning, door burgemeester en college opgesteld worden.

Deze regels moeten duidelijkheid bieden over zowel de *procedurele* behandeling van in te dienen vergunningaanvragen (de beschikbaarheid van schaarse vergunningen, het aanvraagtijdvak, de verdelingsprocedure) als over de *inhoudelijke* beoordelings- en afwegingscriteria op basis waarvan een aanvraag verleend dan wel geweigerd wordt. Zie artikel 2 lid 4 en 5 van de Speelautomatenhalverordening Etten-Leur 2022.

1.2 Periode van 15 jaar voor huidige exploitatievergunning (overgangsperiode)

Als gemeente moeten we zorgvuldig omgaan en rekening houden met de terugverdientijd van de investeringen (met een redelijk rendement) van de speelautomatenhalexploitant. Een periode van 15 jaar is in Nederland een gangbare termijn voor een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal met een omvang als in Etten-Leur. Er zijn meerdere onderzoeksrapporten over de vergunningsduur van speelautomatenhallen geschreven (o.a. Gokken met beleid, juni 2020). De ondernemers in de Speelautomatenhalbranche hebben de laatste jaren forse investeringen moeten doen. Zo is er branche breed als gevolg van strengere eisen aan luchtverversingssystemen veel extra

geïnvesteed, ook de implementatie van de CRUKS (Centraal Register Uitsluiting Kansspelen)¹ vraagt financiële offers, en tevens hebben ze te maken met een terugval in verdiensten als gevolg van de legale onlinekansspelmarkt en de invoering van een volledig rookverbod. Daarnaast heeft de sluiting van speelautomatenhallen vanwege het coronavirus ook een negatieve invloed op de omzetcijfers en de terugverdiëntijd.

Vanwege het opgewekte vertrouwen, gedane investeringen en ook het naar tevredenheid exploiteren van de speelautomatenhal in de huidige vorm, wordt voor de huidige exploitant een ruime overgangstermijn gehanteerd. Dit betekent dat de huidige exploitant, na vaststelling van de nieuwe verordening, er nog 15 jaar mag zitten.

2.1 Gezondheidsaspect en preventie

Alhoewel er geen hard wetenschappelijk onderzoek bestaat waaruit blijkt dat een (extra) speelautomatenhal op zichzelf leidt tot een grotere kans op gokverslaving staat wel vast dat gokverslaving de (geestelijke) gezondheid schaadt en ontwrichtend is. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat drempelverhoging (beperken van het aanbod, afstandscriterium t.o.v. scholen) effectieve preventie is. Vanuit de preventie gedachte beperkt de beschikbaarheid van gokfaciliteiten (dus het reguleren van het aanbod) en het beperken van de blootstelling aan kansspelen het gebruik en misbruik hiervan. Zie De Bruin CVO, 2015 en Williams (2012) <https://opus.uleth.ca/bitstream/handle/10133/3121/2012-PREVENTION-OPGRC.pdf?sequence=3&isAllowed=y>. Deze overweging rechtvaardigt volgens het college de keuze geen tweede speelautomatenhal toe te staan.

Een eventueel gezondheidsconvenant tussen exploitant en gemeente brengt in het vorenstaande geen verandering. Een exploitant moet sowieso aan de gezondheids- en veiligheidseisen voldoen van de Speelautomatenhalverordening Etten-Leur en de Cruks regelgeving. Daarnaast heeft de Kansspelautoriteit (Ksa) de Leidraad zorgplicht (2019) opgesteld met handvatten hoe de vergunninghouder invulling kan geven aan de wettelijke zorgplicht uit de Wet op de Kansspelen en de lagere regelgeving (Speelautomatenhalverordening).

2.2 Locatie Trivium

Het bestemmingsplan laat een casino op de voorziene bestemming op het Trivium niet toe. Hooguit kan voor een ander gebruik een afwijking verleend worden. Volstreekte zekerheid of een ruimtelijke ontheffing haalbaar is, is er niet. Dit nog los van het feit dat het Trivium in de gebiedsafbakening op basis van het voorliggende voorstel voor een wijziging van de Speelautomatenhalverordening niet past.

2.3 Nabijheid school

Met de huidige hoeveelheid aan reclame over online gokken op (social) media is het belangrijk om de jeugd niet nog meer te verleiden. Een speelautomatenhal in de nabijheid van een school (Munnikenheide college) is in dat opzicht niet bevorderend.

¹ CRUKS is een landelijk register waarin spelers met een gokverslaving opgenomen kunnen worden. Deze spelers kunnen dan minimaal 6 maanden niet meer gokken op Nederlandse goksites en ook niet in Nederlandse speelhallen en casino's. Door inschrijving kan een gokker zichzelf beschermen.

Vanuit Novadic-Kentron is aangegeven dat wat betreft de aanwezigheid van scholen in het algemeen gezegd kan worden dat een leerling meer verleid wordt door een speelautomatenhal die in de nabijheid ligt van een school. Die gedachten volgend is het Trivium met een grote school in de directe nabijheid geen geschikte locatie.

Het afstandscriterium zoals dat bij een coffeeshop geldt kan ook hier gebruikt worden. We nemen dit daarom in het wijzigingsvoorstel op.

Alternatieven/varianten

Het in stand laten van de huidige verordening met een onbepaalde vergunningsduur voor de exploitatievergunning is onrechtmatig.

De keuze om het aantal speelautomatenhallen uit te breiden wordt niet door het college voorgesteld.

Kanttekeningen en risico's

Een financiële claim van de huidige exploitant omdat de gemeente onvoldoende rekening houdt met de terugverdien capaciteit is niet realistisch nu een bepaalde termijn van 15 jaar wordt voorgesteld die start op het moment van in werking treden van de verordening.

Een financiële claim bij wijziging van de verordening van 1 naar 2 speelhallen is realistisch en een denkbaar bijverschijnsel van het toelaten van meer speelautomatenhallen. Deze claim kan zowel door de huidige speelautomatenhal exploitant worden ingesteld als door een exploitant die misgrijpt. Dat er op een inschrijving vaak veel gegadigden afkomen en de financiële belangen om een vergunning te verkrijgen groot zijn, zorgt er regelmatig voor dat exploitanten een procedure starten tegen gemeenten. Juridische afdelingen van Speelautomatenexploitanten grijpen dan de wijziging van een Speelautomatenhalverordening vast als een strohalm om alsnog een voet tussen de deur te krijgen en hun gelijk te behalen. Alle juridische mogelijkheden worden ingezet om het doel (veelal een exploitatievergunning) te bereiken. Ondermeer tegen de gemeenten Vlaardingen, Culemborg, Noordwijkerhout en Lelystad zijn claims aanhangig (gemaakt) door speelautomatenhalexploitanten. Zie ook bijlage 2. Op voorhand is de slagingskans van een dergelijke claim niet in te schatten. De materie is ingewikkeld en kansen zijn afhankelijk van feiten en omstandigheden en hoe de Raad van State ernaar kijkt. Procedures monden niet altijd uit in een rechterlijke uitspraak maar ook in een schikking. Ongeacht de uitkomst kosten procedures betrokkenen altijd geld en tijd.

Toelichting

Financiële toelichting: Voor het aanvragen van een exploitatievergunning is de ondernemer leges verschuldigd. De hoogte van deze leges zijn gebaseerd op het Speelautomatenbesluit en vastgelegd in de gemeentelijke legesverordening.

Juridische toelichting: Zie ook onder argumenten 1.1

Personele toelichting: Dit voorstel heeft geen personele consequenties.

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen gevolgen qua duurzaamheid.

Planning

Na vaststelling van de verordening door de gemeenteraad wordt deze op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

Communicatie en participatie

Met de zittende speelautomatenhalexploitant aan het Burchtplein en zijn advocaat zijn gesprekken gevoerd over de consequenties die wijziging van de verordening voor hem meebrengt. Hij heeft immers lopende verplichtingen en heeft investeringen gedaan die hij tot voor kort meende volledig terug te kunnen verdienen. Tijdens die gesprekken is onder andere gesproken over de overgangstermijn die voor hem gaat gelden.

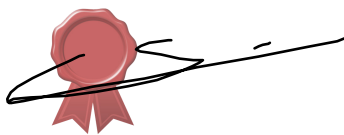
Ook na het terugtrekken van het voorstel in november 2021 is gesproken met de huidige exploitant, Pierre de Jonge Casino, waarbij door hem is aangegeven dat de overgangstermijn van 15 jaar onder druk komt te staan bij het toelaten van een extra speelautomatenhal. Met Entergaming is in februari 2022 een gesprek gevoerd, waarin de strekking van het voorstel zoals nu door het college gedaan, is verteld.

Bijlagen

1. Raadsbesluit Speelautomatenhalverordening Etten-Leur 2022
2. Bijlage 2 behorend bij raadsvoorstel
3. Speelautomatenhalverordening 2022 met wijzigingen t.o.v. verordening 2016
4. Speelautomatenhalverordening 2016

Etten-Leur, 22 maart 2022

burgemeester en wethouders,

Dhr. drs. C. Smits
gemeentesecretaris

Mw. dr. M.W.M. de Vries
burgemeester